

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
«ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА»**

Факультет природничих наук

Кафедра лісового і аграрного менеджменту

**СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ОК 40 Навчальна практика**

Освітня програма _Агрономія_____

Спеціалізація (за наявності) ____ _____

Спеціальність ___ 201 Агрономія_____

Галузь знань 20 - "Аграрні науки та продовольство"

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол № 1 від "23" серпня 2022 р.

м. Івано-Франківськ – 2022 р.

ЗМІСТ

1. Загальна інформація
2. Опис дисципліни
3. Структура курсу
4. Система оцінювання курсу
5. Оцінювання відповідно до графіку навчального процесу
6. Ресурсне забезпечення
7. Контактна інформація
8. Політика навчальної дисципліни

1. Загальна інформація

Назва дисципліни	Навчальна практика
Освітня програма	Агрономія
Спеціалізація (за наявності)	
Спеціальність	201 Агрономія
Галузь знань	20 – Аграрні науки та продовольство
Освітній рівень	бакалавр
Статус дисципліни	основна
Курс / семестр	1/2
Розподіл за видами занять та годинами навчання (якщо передбачені інші види, додати)	Практичні заняття – XX год. Самостійна робота – 90 год.
Мова викладання	українська
Посилання на сайт дистанційного навчання	http://www.d-learn.pu.if.ua

2. Опис дисципліни

Мета та цілі курсу

Метою польової навчальної практики з ґрунтознавства є ознайомлення з методикою польового дослідження ґрунтів, складання карти ґрунтів і пояснювальної записки (нарису) до неї. Великомасштабні карти ґрунтів потрібні агрохіміку ґрунтознавцю для обґрунтування заходів у господарствах різної форми власності при встановленні сівозмін, розміщенні нових культур, розробленні технології вирощування окремих культур, а також для виявлення площ, які вимагають вапнування, гіпсування, осушення і зрошення, при освоєнні нових земель, в роботі по закріпленню пісків і боротьбі з ерозією ґрунтів, відведенні ділянок при паюванні і т.п.

Завдання навчальної практики є:

- в польових умовах визначати основні типів ґрунтів;
- проводити камеральну обробку одержаних в ході обстеження матеріалів;
- аналізувати одержані матеріали та складати звіт за результатами досліджень;
- вести польовий щоденник.
- володіти навичками: відбору ґрунтових проб, проведення аналітичних досліджень, оформлення наукових звітів за результатами власних досліджень.

Компетентності

Ж Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми з агрономії, що передбачає застосування теорій та методів відповідної науки і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

ЗК2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати

різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

ЗК3. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК4. Здатність спілкуватися державною мовою, як усно так і письмово.

ЗК6. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК7. Здатність застосовувати знання в практичній ситуації.

ЗК8. Навички здійснення безпечної діяльності.

ЗК9. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК10. Здатність працювати в команді.

ЗК11. Прагнення до збереження навколишнього середовища.

СК1. Здатність використовувати базові знання основних підрозділів аграрної науки (рослинництва, землеробства, селекції та насінництва, агрохімії, плодівництва, овочівництва, ґрунтознавство, кормовиробництво, механізація в рослинництві, захист рослин).

СК2. Здатність вирощувати, розмножувати сільськогосподарські культури та здійснювати технологічні операції з первинної переробки і зберігання продукції.

СК3. Знання та розуміння основних біологічних та агротехнологічних концепцій, правил, і теорій, пов'язаних із вирощуванням сільськогосподарських та інших рослин.

СК4. Здатність застосовувати знання та розуміння фізіологічних процесів сільськогосподарських рослин для розв'язання виробничих технологічних задач.

СК5. Здатність оцінювати, інтерпретувати й синтезувати теоретичну інформацію та практичні, виробничі і дослідні дані в галузях сільськогосподарського виробництва.

СК6. Здатність застосовувати методи статистичної обробки дослідних даних, пов'язаних з технологічними та селекційними процесами в агрономії.

СК7. Здатність науково обґрунтовано використовувати добрива та засоби захисту рослин з урахуванням їх хімічних і фізичних властивостей та впливу на навколишнє середовище.

СК8. Здатність розв'язувати широке коло проблем та задач у процесі вирощування сільськогосподарських культур шляхом розуміння їх біологічних особливостей та використання як теоретичних, так і практичних методів.

СК9. Здатність управляти комплексними діями або проектами, відповідальність за прийняття рішень у конкретних виробничих умовах.

Програмні результати навчання

ПРН2. Прагнути до самоорганізації та самоосвіти.

ПРН4. Порівнювати та оцінювати сучасні науково-технічні досягнення у галузі агрономії.

ПРН5. Проводити літературний пошук українською та іноземною мовами та аналізувати отриману інформацію.

ПРН6. Демонструвати знання і розуміння фундаментальних дисциплін в обсязі, необхідному для володіння відповідними навичками в галузі агрономії.

ПРН7. Демонструвати знання і розуміння принципів фізіологічних процесів

рослин в обсязі, необхідному для освоєння фундаментальних та професійних дисциплін.

ПРН8. Володіти статистичними методами опрацювання даних в агрономії.

ПРН9. Володіти на операційному рівні методами спостереження, опису, ідентифікації, класифікації, а також культивування об'єктів і підтримання стабільності агроценозів із збереженням природного різноманіття.

ПРН10. Аналізувати та інтегрувати знання із загальної та спеціальної професійної підготовки в обсязі, необхідному для спеціалізованої професійної роботи у галузі агрономії.

ПРН11. Ініціювати оперативне та доцільне вирішення виробничих проблем відповідно до зональних умов.

ПРН12. Проектувати й організувати технологічні процеси вирощування насінневого матеріалу сільськогосподарських культур відповідно до встановлених вимог.

ПРН13. Проектувати та організувати заходи вирощування високоякісної сільськогосподарської продукції відповідно до чинних вимог.

ПРН15. Планувати економічно вигідне виробництво сільськогосподарської продукції.

ПРН16. Організувати результативні і безпечні умови роботи.

3. Структура курсу

№	Тема	Результати навчання	Завдання
1.	Інструктаж з техніки безпеки. Вступна екскурсія. Знайомство з базою практики, графіком і режимом роботи.	Інструктаж з техніки безпеки при проходженні навчальної практики з ґрунтознавства та картографії ґрунтів. Мета проходження практики, завдання, ознайомлення з об'єктами проходження практики: Ботанічний сад (м. Івано-Франківськ); Вовчинецькі гори (м. Івано-Франківськ); с. Пядики, полігон ПДСГДС ІСГ КР; Івано-Франківський обласний центр «Облдержродючість» (м. Івано-Франківськ); Сільськогосподарські підприємства Івано-Франківської області	Польовий щоденник, усне опитування Виконання самостійних науково-дослідних робіт.
2.	Польові дослідження ґрунтів в районі Ботанічного саду.	Закладання розрізів, відбір проб ґрунту для проведення аналізів Підготовка зразків ґрунту до лабораторних досліджень	Опис ґрунтових розрізів.
3.	Польові дослідження ґрунтів в районі Вовчинецьких	Закладання розрізів, відбір проб ґрунту для проведення аналізів Підготовка зразків ґрунту до лабораторних досліджень.	Опис ґрунтових розрізів.

	горів.		
4.	Польові дослідження ґрунтів в районі с. Пядики, полігон ПДСГДС ІСГ КР	Закладання ґрунтових розрізів. Їх опис та збір зразків ґрунтоутворюючих порід та мінералів.	Опис ґрунтових розрізів.
5.	Польові дослідження ґрунтів в районі с. Поточище	Закладання розрізів, відбір проб ґрунту для проведення аналізів Підготовка зразків ґрунту до лабораторних досліджень.	Опис ґрунтових розрізів.
6.	Підготовка зразків ґрунту до аналізу в лабораторії.	Підготовка середнього зразка ґрунту. Підготовка до хімічного аналізу зразки середньої проби ґрунту розкладають на чистій підкладці тонким шаром і висушують при кімнатній температурі або при нагріванні до 50–60 °С до крихкого стану	Реєстрація зразків ґрунту в журналі. Подрібнення зразка.
7.	Визначення гранулометричного аналізу ґрунту, діагностика ґрунту за гранулометричним складом.	Поняття гранулометричного складу. ґрунтів, навчитися визначати гранулометричний склад ґрунтів і порід польовими методами ("сухим" і "мокрим"); придбати навички в оцінці гранулометричного складу ґрунтів як польовими методами, так і за даними лабораторних аналізів.	Визначити гранулометричний склад ґрунту
8.	Визначення загальних фізичних властивостей ґрунту	Ознайомитися з методами аналізів загальних фізичних властивостей ґрунтів, засвоїти розрахункові методи визначення пористості та інших фізичних властивостей ґрунту.	Визначення загальних фізичних властивостей ґрунту
9.	Камеральний період практики	Оформлення матеріалів практики: щоденника, польового блокноту, журналу польових робіт, звіту про навчальну практику.	Захист звіту, самостійних навчально-дослідних робіт. Залік.
<p>Кожен здобувач вищої освіти під час навчальної практики повинен виконати весь комплекс робіт, передбачених програмою. Він відповідає за якість роботи на своєму об'єкті і є помічником для інших членів бригади з дослідження на інших об'єктах бригади. Після закінчення всіх робіт бригади формують спільні для всіх учасників матеріали та звіт, а кожен здобувач вищої освіти повинен підготувати польовий щоденник, який би містив:</p>			

- титульний аркуш;
- мету і завдання навчальної практики;
- опис виконаних робіт за кожною темою;
- перелік рослинності та рельєфу з якими студент ознайомився під час практики;
- польовий робочий ґрунтовий план із зазначенням місць закладання розрізів, напіврозрізів, прикопок; опис екологічних умов дослідження та власне морфологічний опис розрізів (замальовки і фотографії ґрунтових профілів);
- висновки та пропозиції;
- список літературних джерел.

Контрольним етапом є захист звіту. До звіту додають щоденник.

Роботи, які виконуються здобувачами вищої освіти під час літньої навчальної практики, поділяються на підготовчий, польові та камеральні. Низка польових робіт проводиться спільно з керівником, за його безпосередньої участі. Роботи з підготовки і обробки матеріалів навчальної практики виконуються здобувачами вищої освіти самостійно.

4. Система оцінювання курсу

Накопичування балів під час вивчення дисципліни	
Види навчальної роботи	Максимальна кількість балів
Лекція	0
Практичне заняття	25
Самостійна робота	25
Контрольна робота	0
Індивідуальне завдання	0
Залік	50
Максимальна кількість балів	100

5. Оцінювання відповідно до графіку навчального процесу

Види навчальної роботи	Навчальні тижні															Разом
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	
Лекції																0
Практичні з-тя														13	12	25
Самостійна р-та															25	25
Контрольна роб.																
Індивідуальні завдання																
Екзамен/Залік																50
Всього за тиж-нь																50

Шкала оцінювання: вузу, національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи),	для заліку

		практики	
90 – 100	A	відмінно	зараховано
80 – 89	B	добре	
70 – 79	C		
60 – 69	D	задовільно	
50 – 59	E		
26 – 49	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-25	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

6. Ресурсне забезпечення

Література:

1. Позняк С.П. Ґрунтознавство і географія ґрунтів: підручник. У двох частинах.- Львів: Видавничий центр ЛНУ імені Івана Франка, 2010. 270 с.
2. Генезис, географія і екологія ґрунтів / ред.: С. П. Позняк. Л., 1998. 403 с. (Вісн. Львів. ун-ту. Сер. геогр.; Вип. 23). - укр. - рус.
3. Назаренко І. І., Польчина С.М. Нікорич В.А. Ґрунтознавство. Методологія і методи дослідження ґрунту
4. Тихоненко Д.Г., Дегтярьов В.В., Кронін С.В., Величко Л.Л., Новосад К.Б., Балаєв А.Д., Кравченко Ю.С., Тонха О.Л., Веремєєнко С.І. Практикум з ґрунтознавства: Навчальний посібник / За редакцією професора Д.Г.Тихоненка. – 6-е вид., перероб. і доп. Х.: Майдан, 2009.
5. Гнатенко О.Ф. Практикум з ґрунтознавства / О.Ф. Гнатенко, Л.Р. Петренко, М.В. Капштик. К.: ВЦ НАУ. 2002. 230 с.
6. В.П.Гордієнко, О.М. Геркіял, В.П. Опришко. Землеробство. К., Вища школа, 1991 р. – 268 с.
7. Городній М. М. та ін. Агрохімія. / М. М. Городній та ін. К. : Вища школа. 1995. 525 с.
8. Григорів Я.Я., Волощук М.Д., Турак О.Ю. Методичні вказівки проведення польової навчальної практики з ґрунтознавства. Івано-Франківськ. 2018. 27 с.
9. Наскрізна програма навчальної та виробничих практик для студентів денної форми навчання за спеціальністю 201 «Агрономія» Факультету природничих наук/ Уклад. Григорів Я.Я., Климчук М. М, Дмитрик П. М, Турак О. Ю. Івано-Франківськ, 2019. 49 с.

7. Контактна інформація

Кафедра	Лісового і аграрного менеджменту, адреса вул. Галицька 201, каб. 107, (0342) 59-61-66 ; (0342)59-61-72 , https://kag.pnu.edu.ua/ ,
---------	--

	електронна адреса klam@pnu.edu.ua
Викладач (і) Гостьові лектори	Григорів Ярослава Ярославівна
Контактна інформація викладача	klam@pnu.edu.ua

8. Політика навчальної дисципліни

Академічна доброчесність	Здобувач вищої освіти повинен дотримуватись Кодекс честі ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» академічної доброчесності та Кодексу про етику викладача та положення про Комісію з питань етики та академічної доброчесності, Положення про запобігання плагіату у ДВНЗ «прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника». Дотримання академічної доброчесності здобувачами освіти передбачає: самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей); посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей; отримання норм законодавства про авторське право і суміжні права; надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використанні методики досліджень і джерела інформації.
Пропуски занять (відпрацювання)	Відвідування занять є обов'язковим. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування) навчання може відбуватись індивідуально (в дистанційній онлайн режимі за погодженням із деканом факультету). Студенти, які проходять практику зобов'язані відпрацювати її/невиконаний обсяг робіт (пвиконати лабораторні дослідження, написати реферат, виконати творчу роботу)
Виконання завдання пізніше	Роботи, які здаються із порушенням

встановленого терміну	термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку відповідно до зазначених критеріїв оцінювання у ЕНК. Перескладання модулів відбувається із дозволу лектора за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).
Невідповідна поведінка під час заняття	Передбачає зниження балу та виконання додаткового завдання
Додаткові бали	Позитивно оцінюється відповідальність, старанність, креативність, фундаментальність.

Викладач _____ **Григорів Я.Я.**_____